

БИЛТЕН

АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕДШКОЛСКО ОСНОВНО И СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

јануар – март 2023. године

Драги еТвинери

Веома успјешно смо завршили још једну календарску еТwinning годину. Сумирајући резултате досадашњег рада, све реализоване активности и планиране циљеве, можемо да будемо веома задовољни. На основу објективних показатеља и свих непредвидивих ситуација из претходног периода, наш тим у наредну календарску годину иде са јасним циљевима и приоритетима значајним за унапређење еТwinning заједнице у Босни и Херцеговини.

*Нова календарска година са собом доноси и нову еТwinning годишњу тему „Иновације и образовање“, као и нову „Прољећну кампању“, а у свим школама доноси и ново полугодиште у школској 2022/23. години. Са свим побројаним новим активностима и наш еТwinning можемо назвати помало „новим“. Координаторка еТwinning-а за БиХ, **Алиса Ибраковић** је стратешким планирањем, у сарадњи са члановима нашег тима, на најбољи начин предложила нови тактички приступ у којем је улогу замјенице координаторке преузела наша **Хашима Ђурак**, док су на истим позицијама остале **Наташа Кокоруш**, **Аднан Охрановић**, **Сандра Чуљак**, **Антонела Марјановић**, **Драган Пињух** и **Бранка Попић**. Улогу преводиоца за одређене еТwinning материјале преузела је наша колегиница **Свјетлана Бјелић**.*

Вјерујемо да ће овај тактички приступ, одличним планирањем као и знањем и вјештинама свих учесника нашег тима, допринијети остваривању свих постављених циљева.

Не преостаје нам ништа друго, него да уз нову годишњу тему „Иновација и образовање“ те како бити креативан уз еТwinning започнемо и нашу уобичајену праксу објављивања првог овогодишњег еТwinning билтена.

Ми ћемо и даље бити спремни да одговоримо на сва Ваша питања и захтјеве и да у сваком погледу будемо подршка једни другима на овом путу званом квалитетно образовање. Ширењем идеја, добрих пракси те кративних рјешења за могуће задатке, само ћемо ојачати ову највећу заједницу наставника за учење. На овај начин не помажемо само себи, већ размишљамо и о будућности наше дјеце, а самим тим и наше земље.

Увијек уз Вас,

Ваш еТwinning тим

Годишња Тема

Драги еТвинери,
вријеме је да се упустите у нову Годишњу еTwinning авантуру на тему
„Иновација и образовање: Бити креативан уз еTwinning“ .

Слобода пружа креативност!

Дозволите себи и својим ученицима слободу да развију сопствене идеје и креативно мишљење. Повратак сократским методама, иновацијама и подршци ученицима да развију сопствено мишљење, да јавно говоре, да дјелују и замишљају сопствену будућност! Наставници треба да помогну ученицима да развију критичко мишљење и изразе своје креативне ставове.

Много више о годишњој теми прочитајте на нашој платформи.

<https://school-education.ec.europa.eu/en/insights/news/etwinning-theme-year-2023-innovation-and-education-being-creative-etwinning>

Зашто су важне креативност и иновације у образовању?

Која ли је тајна „здравог образовања“?

Све државе покушавају да унаприједи своје образовање. Неке то раде веома систематично, прецизно, на основу истраживања, праћења, екстерних евалуација и самовредновања, на основу многобројних анализа док друге иду и неким другим, можда и нешто тежим путевима. Постоје државе које су уложиле милијарде долара у информационо-технолошке планове па су постале једне од водећих држава у свјетској економији. Оно што је дефинитивно и оно о чему се говори посљедњих неколико деценија јесте да садашње друштво треба да буде друштво знања, а да би се то постигло неминовне су системске промјене у образовним системима и неопходно је цјеложивотно учење. По ко зна који пут ми ћемо у тим добрим примјерима „здравог образовања“ поменути Финску, државу која је примјер најбољих образовних система свијета.

Примјер Финске управо се наводи као крунисање кретаивности и иновативности у самој учионици. Такав концепт присутан је у читавој школској заједници и свим заинтересованим странама које се баве васпитањем и образовањем. Кроз примјере добре праксе и увођења креативности и иновативности у свакодневну праксу, водили су се следећим принципима:

- Да своје знање конвертују у дјело
- Да унаприједи своје вјештине критичког расуђивања
- Да покажу своје разумијевање
- Да конструктивно сарађају једни са другима

Васпитно-образовне установе морају да се развијају и прилагођавају да би испуниле свој основни задатак: васпитати и образовати дјецу и ученике тако да буду спремни за наредне нивое образовања и да буду успјешни у комплексном, повезаном свијету који се суочава с брзим технолошким, културним, економским и демографским промјенама.

Концепт „креативности“ као пожељног атрибута у образовању постоји дуго. У посљедње вријеме све већи број земаља истиче креативност у својим наставним плановима и програмима. Но, дуг је пут од отвореног признавања значаја креативности до системског и сврсисходног подржавања њеног укључивања у наставни процес. Први и вјероватно најважнији корак укључивања креативности јесте укључивање у курикулуме и континуирано постављање питања да ли је креативност интегрисана у наставним плановима и програмима и који се конкретни савјети дају наставницима? Могли бисмо одмах да одговоримо да је очигледно да теорија и пракса нису једно те исто и како имамо сазнања да у претходном периоду наши наставници нису добијали адекватну подршку да образовне политике претворе у свакодневну праксу.

Примјена иновативних наставних стратегија у учионици требало би да побољша наставне методе. Треба радити на јасном представљању потреба, које су неопходне у развоју наших професија, а то је управо оно што тражимо од наших ученика. Вјероватно нема бољег начина учења и вођења од задавања примјера и учешћа у савладавању нових задатака.

Да бисмо остварили своје циљеве, морамо да поставимо и иновативне стратегије. Треба да се идентификује простор за побољшање и треба да се улаже у припремање наставних јединица. Добра припрема захтијева вријеме, стручност, али исто тако добра припрема за час пола је урађеног посла. На том путу стварамо нешто ново или прилагођавамо постојеће методе. Ми преузимамо ризик. Можда нећемо успјети одмах, али покушавамо поново. Ми понављамо и на тај начин успостављамо културу иновација и креативности у учионици која инспирише наше ученике да учине исто.

Зар није већа вјероватноћа да ћемо више да научимо активним учешћем у настави (постављајући питања, сарађујући на пројектима или рјешавајући проблеме), него када наши ученици пасивно сједе пуних 45 минута на својим мјестима током предавања? Одговор може да буде да иновација у образовању значи да се чини оно што је најбоље за све ученике. Ако је то тако, онда доносимо и сигуран закључак да и наставници, настава и курикулум морају да буду флексибилни. Морамо да наведемо ученике да размишљају и да постављају питања. Морамо да пробудимо њихову знатижељу и да пронађемо начине да одржимо њихову пажњу. Без правог става, иновација је само мртво слово на папиру и умјетност у образовању тада пропушта нова постигнућа јер само тако можемо да пратимо образовне трендове и нове технологије.

...И шта ћемо сад?

eTwinning

eTwinning вијести:

 Државна организација за подршку заједно са eTwinning амбасадорима одржала је заједнички годишњи састанак 24. 1. 2023. године у Сарајеву. Састанак је био веома успјешан, са пуно нових идеја за унапређење eTwinning активности у Босни и Херцеговини.

 eTwinning радионице, Орашје и Оџак, 11. 1. 2023. године „Европска платформа за школско образовање: Шта? Како? Гдје? Ко?“ у организацији eTwinning Државне организације за подршку и Министарства просвјете, знаности, културе и спорта Жупаније Посавске.

 Дан сигурнијег интернета (обиљежава се 7. фебруара сваке године), обиљежили су и наши eTwinning амбасадори у сарадњи са eTwinning амбасадорима из региона те уз подршку Државне организације.

 Креативност уз eTwinning почиње са мотивисаним креативцима! У уторак, 7. 2. 2023. године у Фочи одржана је eTwinning обука за васпитаче из Фоче и Рогатице.

 Креативност уз eTwinning почиње са мотивисаним креативцима! У Дервенти је 9. 2. 2023. године одржана eTwinning обука за васпитаче из Дервенте, Добоја и Лакташа.

 Напредна обука за eТвинере. Још једна у низу промоција ESEP портала и eTwinning мреже реализована је 23. 2. 2023. године у Јавној установи за предшколски одгој и образовање „Иванчица“ у Усори.

 Обука „Уз eTwinning је лакше“ за наставнике и стручне сараднике ЈУ ОШ „Свети Сава“ из Зворника, одржана је у Зворнику 28. 2. 2023. године.

 Обука „Креативност уз eTwinning почиње са мотивисаним креативцима!“ за васпитаче, стручне сараднике и директоре, јавних предшколских установа из Зворника и Бијељине, одржана је у Зворнику 28. 2. 2023. године.

 Промоција ЕРАЗМУС + пројеката eTwinning и ЕРАЛЕ:

 Бихаћ (Педагошки факултет Универзитета у Бихаћу) 9. 3. 2023. године

 Бањалука (Филозофски факултет Универзитета у Бањалуци) 10. 3. 2023. године

 Мостар (Факултет природословно-математичких и одгојних знаности Свеучилишта у Мостару) 22.3.2023. године.

Међународни догађаји:

eTwinning државна организација за подршку Босне и Херцеговине је путем јавног позива одабрала два eTwinning директора средњих школа за учествовање на eTwinning семинару у Берату, Албанија.

Назив eTwinning семинара је „Директори ВЕТ и других средњих школа заједно на Европској платформи за школско образовање”.

Семинар је одржан у Берату, Албанија, у периоду од 27. до 29. марта 2023. године.

Циљеви семинара су сарадња директора ВЕТ и других средњих школа и јачање њихове улоге у оснаживању и укључивању њихових наставника у коришћењу Европске платформе за школско образовање у учионици.

Семинару су присуствовале:

Дајана Божић, директорица ЈУ Гимназија Прњавор из Прњавора, и
Елвира Јашарбашић, директорица Средње зуботехничке школе из Сарајева.

Ambassadors Online Course 2023

Наши нови амбасадори Милош Џоковић и Санела Долић учествовали су на онлајн курсу за новоизабране eTw амбасадоре који је реализован од 27. фебруара до 2. марта.

Циљеви овог онлајн курса су:

- Сазнати више о улози амбасадора eTwinning-а
- Открити своје алате као амбасадор eTwinning-а
- Разјаснити приоритетна подручја као амбасадор eTwinning-а
- Израдити акциони план

<https://academy.europa.eu/courses/etwinning-ambassadors>

Online Professional Development Workshop for Initial Vocational Education and Training, 1 - 3. март 2023. године.

Како еТwinning може да ме подржи у дизајнирању комбиноване мобилности учења у Еразмус+ пројектима?

Олајн састанку за ВЕТ школе учествовале су Лејла Хујдур, Средња економска школа и Шемсија Куленовић Средња зуботехничка школа, из Сарајева.

ПС. Сумирањем догађаја и свих сусрета у овом кратком периоду (ЈАНУАР-МАРТ 2023.), Државна организација саопштава да је ове догађаје посјетило више од три стотине учесника, што је велики успјех и изван свих очекивања за први квартал 2023. године.

Хвала свима на сарадњи у планирању и реализацији набројаних догађаја.

eTwinning

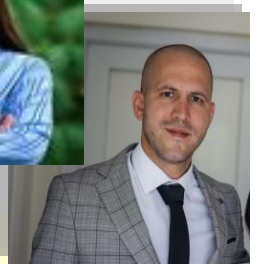
Нова календарска година – „Нови/стари амбасадори“

Желимо да обавијестимо све учеснике еTwinning платформе да је еTwinning Државна организација за подршку изабрала путем Јавног позива Нове/старе еTwinning амбасадоре. За избор нових кандидата узети су и додатни критеријуми: активности на еTwinning порталу, иновације у наставном процесу, образовни профили и професија кандидата, активна интеграција еTwinning-а у наставни процес и регионална распрострањеност.

Изабрани еTwinning амбасадори су:

1. Лејла Хујдур, ЈУ Средња економска школа, Сарајево
2. Санела Долић, ПУ „Мали принц“, Бањалука
3. Милош Џоковић, ПУ „Чика Јова Змај“, Фоча

Изабрани еTwinning амбасадори упознати су са даљим обавезама и одговорностима.

Све информације и контакте о БиХ еTwinning амбасадорима можете пронаћи на:

<https://www.etwinning.net/bs/pub/community/countries/country.cfm?c=70>

eTwinning

За много добрих билтен сензација!

(слиједи)

Мјесечна доза еТwinning вибрација!

Водећи се годишњом темом, иновативним приступом у наставном процесу и креативним идејама, које смо имали прилику да видимо и наградимо у претходном еТwinning периоду, било је заиста тешко да се одлучимо ког еТвинера интервјуисати за ову тему. У суштини, сви наши еТвинери су „звјезде водиле“ у образовним процесима БиХ, поготово када је у питању иновативни приступ и креативност.

Али, како то обично бива, морали смо да се одлучимо за једну особу. Овим интервјуом само потврђујемо да управо та особа, све вријеме ове еТwinning авантуре у БиХ, пружа само најбоље образовне праксе, идеје и континуирану промоцију еТwinning-а.

Наша саговорница и дугогодишња чланица еТwinning заједнице искусна је еТвинерка, наставница енглеског језика и историје, дугогодишња еТwinning амбасадорка, директорка основне школе, промотерка еТwinning-а како у земљи тако и на међународним догађајима, вјечити оптимиста, позитивиста и особа која своје циљеве доводи до дјела. Због свега наведеног, наш избор за овај интервју је изванредна и по свему посебна еТвинерка, Азра Шоше Халваџија. Азра је тренутно директорка ОШ „Бијело Поље“ у Мостару и амбасадорка еТwinning-а у БиХ.

Драга Азра, велико нам је задовољство што ћете управо Ви бити наш ПРВИ саговорник у ПРВОМ овогодшњем еТwinning билтену. Пратећи годишњу тему, наша питања ће бити везана за промоцију иновативности и креативности у васпитању и образовању.

 Вјерујем да је већина наставника препознала оно што сте радили и као наставница, али и оно што радите као директорка Ваше школе, када је у питању еТwinning. Можете ли нам рећи, послје оволико година, да ли је и на који начин еТwinning утицао на побољшање Вашег рада и Вашег професионалног развоја?

Итекако је еТwinning утицао на мој професионални развој и жељу за сталним учењем. Сви први кораци у нешто ново су несигурни, па сам тако, несигурно, и ја прије отприлике осам година почела да истражујем еТwinning у жељи да уведем иновације у своје часове. Уз присуство различитим онлајн и онсајт догађајима, трудила сам се да надоградим своја знања, да се умрежим са наставницима широм Европе, али и да својим ученицима донесем

дашак другачијег у учионицу. Упознавали смо се са другарима и размјењивали различите идеје. Користили смо и веб-алате, а са веб-алатима ученицима је било много занимљивије и креативније. Чак су неки од њих редовно припремали квизове за провјеру знања, креирали смо наше заједничке е-књиге, снимали видеа и све то дијелили са вршњацима.

Можете ли нам издвојити еTwinning догађај који је посебно утицао на Ваш професионални развој?

Један посебан еTwinning догађај из 2018. године била је Међународна еTwinning конференција за еTwinning амбасадоре на европском нивоу, одржана у Београду. Конференција ми је пружила прилику, поред сусрета са колегама из цијеле Европе, да будем модератор једне радионице. Знате, није баш лаган задатак стати пред своје колеге, професионалце и едукаторе из различитих држава и различитих школских система, одржати радионицу, а при томе задржати њихову пажњу. То искуство ме заиста обогатило у сваком погледу.

Која је за Вас наинновативнија ствар коју сте направили у учионици или у Вашој школи?

Било је заиста лијепих тренутака. Сјећам се видео линкова са ученицима из Холандије и Словачке. Ученици много тога науче, али и стекну комуникацијске вјештине које су веома битне када је језик у питању. Такођер се сјећам доласка ТВ екипе и снимања прилога о једном нашем еTwinning пројекту. То је било посебно искуство за њих неколико који су требали говорити пред ТВ камерама. Након завршеног интервјуа, озарених лица су ми рекли: „Наставнице сад можемо све!“ То је посебан осјећај када видите задовољна лица ваших ученика.

Шта је за Вас иновативност у наставном процесу?

Иновативност у наставном процесу је оно што ми стварамо са нашим ученицима. До нас је колико желимо да их усмјеримо и мотивишемо. Сваки нови дан је једна нова прилика да креирамо нешто ново и успјешно. Требамо искористити простор и вријеме проведено са нашим ученицима. То су будући научници, мислиоци и креатори нових идеја и будућег друштва.

Као искусни еТвинер, шта бисте рекли наставницима у БиХ? Зашто да се придруже овој највећој заједници наставника у Европи?

Самим тим што ова заједница постоји већ 18 година у Европи, мислим да говори много тога. То је заједница која окупља милион наставника, заједница која нам пружа свакодневну подршку, заједница са којом растемо и усавршавамо се. Кажу да је човјек богат онолико колико упозна различитости у свом животу. Као еТвинер могу рећи да сам богата јер припадам тој породици и много драгих лица сам упознала кроз свој рад. Заиста је срећа

имати такве људе уз себе. Управо због ових разлога вреди бити дио ове јединствене заједнице, јер у eTwinning-у заједно растемо, заједно учимо и заједно се радујемо успјесима.

Драга Азра, хвала Вам много што сте издвојили врење за наш разговор. Надамо се да ће Ваш ентузијазам и успјех ићи само узлазном путањом и да ћете Вашим примјерима рада и добрих пракси помоћи многим наставницима у Босни и Херцеговини и шире.

Сарадња је кључ успјеха па се и ми, као Државна организација за подршку, радујемо наставку наше сарадње и прослављању наших заједничких успјеха. До неког следећег сусрета желимо Вам још много иновативних приступа и креативности у свакодневном раду,

eTwinning тим

eTwinning

Дигитални алати за квалитетније образовање

Добродошли у Worksheet Crafter. Овај програм вам омогућава израду радних листова из математике, језика и природних и друштвених наука за ваше ученике. Радни лист Crafter развијен је и тестиран у сарадњи са наставницима па га врло лако могу користити и мање искусни корисници.

Можете да сачувате кориснички дефинисане радне листове и да их дијелите са колегама на Marketplace-у. Такође, можете да користите своје ставке у другим апликацијама као што је Microsoft Word.

Погледајте сљедећи попис за преглед најважнијих предности Worksheet Crafter-а:

Прилагођен кориснику

У Worksheet Crafter-у можете да изградите математичке радне листове са **само неколико кликова**.

Бројни артикли доступни

Worksheet Crafter нуди бројне ставке које се могу додати на ваш радни лист само једним кликом.

Копирање прилагођених ставки у Word

Желите ли такође **брзо и једноставно** да изградите радне листове у другим апликацијама као што је Microsoft Word? Једноставно употријебите могућност Worksheet Crafter-а за копирање појединачних ставки или цијелих радних листова у друге апликације у облику слика.

Генератор вјежби и примјера прилагођен кориснику

Захваљујући Генератору вјежби прилагођеном кориснику, у Worksheet Crafter-у можете једноставно да стварате **вјежбе укључујући листове рјешења**.

Тржиште за радне листове

Подијелите своје радне листове на интернету са колегама и другим професионалним корисницима радних листова.

Предмети креативне презентације

Помијешајте своје радне листове у трен ока са смијешним **сликама, облачићима говора и облацима мисли**. Worksheet Crafter нуди бројне цртеже за израду **креативнијих и потицајнијих** радних листова.

Радни листови

Припремите своје радне листове на папиру, Уз Worksheet Crafter, Workbook Wizard и Worksheet Go! app све је то могуће - уз само неколико кликова.

https://getschoolcraft.com/usermanual/en/hid_quickstart.html

„Буди креативан: усмјери се на дизајн, нове технологије и науку!“

Оливије Малнуи

 БИЛТЕН

АГЕНЦИЈА ЗА ТРЕЏИНСКО ОСНОВНО И СРЕЊЕ СЕРАЗОВАНJE
Јунио - август 2022. године

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

